

Tallinna Haridusamet

7.03.2024 nr 9.5-2.2/23-24/23/19

**Haldusjärelevalve tulemuste kinnitamine
Lasnamäe Vene Gümnaasiumis**

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituste andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Lasnamäe Vene Gümnaasiumi haldusjärelevalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal palun esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mare Tamm

järelevalve valdkonna peaekspert

Koopia: Lasnamäe Vene Gümnaasium

Lisa
KINNITATUD
Haridus- ja Teadusministeeriumi
õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve
valdkonna peaeksperdi korraldusega „Haldusjärelevalve
tulemuste kinnitamine Lasnamäe Vene Gümnaasiumis“

LASNAMÄE VENE GÜMNAASIUMI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

Lasnamäe Vene Gümnaasium (edaspidi *kool*) on Tallinna Haridusameti (edaspidi *pidaja*) hallatav munitsipaalõppeasutus aadressil J. Koorti 23, 13612 Tallinn, Harju maakond.

Haldusjärelevalvet teostati koolis Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 03.11.2023 korralduse nr 9.5- 2.2/23-24/23/1 „Haldusjärelevalve algatamine Lasnamäe Vene Gümnaasiumis“ ja 05.02.2024 korralduse nr 9.5-2.2/23-24/23/11 „Õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 04.01.2024 korralduse nr 9.5-2.2/23-24/23/7 muutmine“ alusel.

Järelevalves selgitati, kas kooli põhikooli osas on eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamisel lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, riiklikus õppekavas ning teistes õigusaktides sätestatust; kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja riigikeele oskuse tase vastab kehtestatud nõuetele ning kas eesti keele ja eesti keeles aineid õpetavad õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise või metoodikakoolitusi; kas koolis hinnatakse eesti keele ja eestikeelse aineõppe kvaliteeti ning tulemuslikkust ning kavandatakse sellest lähtudes arendustegevusi.

Järelevalvet eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamise üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksper Mare Tamm, õigusnõunik Kristi Tõnisson ning Keeleameti järelevalveosakonna peainspektor Janika Lindpere.

Järelevalve algas 06.02.2024.

Järelevalves vesteldi eesti keele õppe korraldusest kooli juhtkonna ja pidajaga, eesti keele ja eesti keeles õpetavate õpetajatega, õpilaste ja lastevanemate esindajatega, tutvuti kooli dokumentatsiooniga selles valdkonnas ja õppekeskkonnaga, võrreldi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekandeid.

KOKKUVÕTE

Koolis vaadeldi õppe- ja kasvatustegevust põhikooli osas. Lasnamäe Vene Gümnaasium on Tallinnas asuv üldharidust andev munitsipaalkool, kus õpib 1276 õpilast, neist põhikoolis 1144. Õppe- ja kasvatusala töötajaid oli koolis kokku 91. Paari viimase aasta jooksul on koolis toimunud mitu direktori kohusetäitja vahetust, nii ka järelevalve ajal. Kooli eripärana töid lapsevanemad ja juhtkond muu hulgas välja keelekümbelusklasside tegevuse ja eesti keeles tegutsevad mudilas- ja poistekoori. Koolis on loodud I kooliastmes kolm eesti keele süvaõppega klassi.

Kooli õppekavas esinesid vastuolud õigusaktidega. Õppekava juures puudusid kinnitatud lisadena ainekavad. Eesti keele ja kirjanduse, võõrkeelte, sotsiaalsainete, tehnoloogia ja kehalise kasvatusa ainekavades on vaja sisse viia muudatused vastavalt määruse nõuetele.

Koolis õpetatakse eesti keelt nõutud mahu, pakutakse eesti keele ja matemaatika lisatunde. Hindamise korraldus ja hindedüsteem vastavad õppekavas sätestatule. Õpetajad teevad koostööd üheksas ainekomisjonis, sealhulgas eesti keele ja keelekümbeluse valdkondades. Varasematel aastatel on toimunud õppeainete ja õpetajatevaheline tundide ja teemade lõimimine, kuid tänaseks on aktiivsem tegevus vaibunud ja peatähelepanu on pööratud eestikeelsele õppele üleminekule.

Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 66-l õppe- ja kasvatusala töötajal. EHISe sissekannete ja kohapeal juhuvalimi põhjal vaadeldud töölepingute järgi oli 8 õpetajaga sõlmitud tähtajatu tööleping, kuigi nende kvalifikatsioon ei vastanud nõuetele. Samuti oli märgitud kvalifikatsioon nõuetelevastavaks kokku 10 õpetajal, kuigi järelevalve hinnangul ei vastanud nende nõuetele. Ametikoha nõuetele vastav B2 keeletase puudus 7-l õppe- ja kasvatusala töötajal.

Koolis ei olnud direktori käskkirjaga määratud haridusliku erivajadusega (edaspidi *HEV*) õpilase õppe koordineerijat, kuigi töölepingu järgi täitis osaliselt neid ülesandeid üks õpetaja. Koolis töötasid kvalifikatsioonisnõuetele mittevastavad eripedagoog ja sotsiaalpedagoog. Lisaks puudus kehtiv avaliku konkursi kord õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks.

Koolis õpetavad eesti keelt teise keelena kokku 22 õpetajat. Eesti keeles teisi õppeaineid õpetavaid õpetajaid oli kokku 11. Järelevalves vaadeldi üheksat õppetundi 4.–9. klassis. Kuigi õpetajate õppetöö läbiviimise suhtes ei olnud olulisi vajakajäämisi, on vajalik edasi arendada aine- ja keeleõppe lõimingut ning suurendada keeltundides aktiivõppe meetodite kasutamist. Kooli tulemusnäitajate ja sisehindamise põhjal võib öelda, et *eesti keel teise keelena* põhikooli lõpueksami tulemused vähemalt B1 keeletaseme saavutanute osas on kooli vene õppekeele klassides olnud aastatel 2016–2022 madalamad võrreldes riigi keskmisega, kuid trend on viimasel kahel aastal liikumas tõusu suunas. Lõpueksami tulemuste keskmine keelekümbelusklassides on kõrgem või sarnane Eesti keskmise tulemusega. Põhikooli matemaatikaeksami tulemused on olnud enamasti madalamad riigi keskmisest, kuid saavutanud oluliselt parema tulemuse 2023. aastal.

Järelevalves nähtus, et koolis on eesti keele õppeks ja eestikeelseks aineõppeks kavandatud ülesandeid ja tegevusi nii juhtkonnale kui pedagoogidele. Eestikeelsele õppele üleminekut kajastas kooli üldtööplaan. Kooli pidaja (edaspidi *pidaja*) prioriteedina oli välja toodud luua

käesoleval aastal soodne keskkond eestikeelsele õppele üleminekuks esimestes ja neljandates klassides, samuti lõimitud aine- ja keeleõppe (edaspidi *LAK-õpe*) õppemeetodite jätkuv kasutamine. Seatud olid ülesanded ja tegevused eesti keele ja eestikeelse õppe läbiviimiseks, kvalifitseeritud personali tagamiseks ja riigikeeleoskuse omandamiseks. Keeleõppe, keelekümluse ja LAK-õppe perioodilistel koolitustel oli osalenud 10 õpetajat, mis on siiski väike arv kogu õpetajaskonnast.

Koostöö piirkonna lasteaedade ja üldhariduskoolidega on olnud pigem tagasihoidlik. Direktori sõnul on kooli peamine ülesanne leida üleminekuperioodil kvalifikatsiooninõuetele vastavad õpetajad. Selleks on kooli pidaja loonud Tallinna Õpetajate Maja juurde kompetentsikeskuse, mille eesmärk on toetada õpetajaid ja haridusasutusi eestikeelsele õppele üleminekul ning kus nõustatakse õppeasutusi õpetajate värbamisel. Lisaks toimuvad tegevused kolmandate klasside õpilaste ettevalmistamisel uueks õppeaastaks, näiteks eestikeelne pikapäevarühm, kakskeelsed õppetunnid abiõpetajaga ja Kultuurirahvaste programm.

OLUKORRA KIRJELDUS

Õpilasi oli koolis kokku 1276 (EHIS, seisuga 09.02.2024), neist põhikoolis 1144 õpilast. Klassi- komplekte oli 49. Õppe- ja kasvatusala töötajaid oli koolis kokku 91. Paari viimase aasta jooksul on koolis vahetunud mitu direktori kohusetäitjat. Järelevalve ajal toimus samuti direktori vahetus.

Kooli eripärana töid lapsevanemad ja kooli juhtkond muu hulgas välja keelekümlusklasside olemasolu ning eesti keeles tegutsevad mudilas- ja poistekoorid.

1. Kooli õppekava

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse¹ (edaspidi *PGS*) kohaselt kehtestab kooli õppekava direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Kool edastas järelevalvele õppekava, mis on nõuetekohaselt kinnitatud². Viimane õppekava muudatuste kinnitamine³ on toimunud seoses tunnijaotusplaani muutumisega.

Põhikooli riikliku õppekava⁴ (edaspidi *PRÕK*) kohaselt koosneb kooli õppekava üldosast ja ainevaldkondade kavadest. Kooli õppekavas on öeldud, et õppekava koosneb üldosast ja lisadest⁵ ning lisades esitatakse valdkonniti koondatud ainekavad ja läbivate teemade kavad.

Järelevalvele esitatud õppekava sisukorras ei olnud dokumendi lisade loetelu. Samas esitati lisaks erinevaid dokumente, nt *eestikeelsed ained süvaõppega klassides, eesti keeles õpetatavad ained, keel ja kirjandus, arendav matemaatika* jm. Ainekavad asusid veebilinkidel, puudusid viited nende kinnitamise kohta ja viited, millise dokumendi juurde need kuuluvad. Seega ei moodustanud õppekava üldosa, ainekavad ja erinevad lisad tervikdokumenti ja puudub kindlus, et tegemist on kehtiva õppekava osadega.

Direktori sõnul peaksid lisad kuuluma õppekava juurde. Probleem tekkis tema hinnangul sellest, et koolis on vähe valikaineid ja sooviti luua täiendavaid võimalusi, kuid plaane tehes jäid need õppekava juurde vormistamata.

¹ PGS, § 17 lg 2.

² Direktori 31.08.2015 käskkiri nr 1-2/54 „Lasnamäe Vene Gümnaasiumi õppekava“; hoolekogu 26.05.2015 koosoleku protokoll nr 3; õppenõukogu 31.08.2015 protokoll nr 3-7/15; õpilasesinduse 03.06.2015 koosoleku protokoll nr 10 3-35/10.

³ Direktori 04.01.2024 käskkiri nr 1-2/2 „Kooli õppekava muudatuste kinnitamine“; õppenõukogu 16.06.2023 koosoleku protokoll nr 1-3.3/1; õpilasesinduse 07.06.2023 koosoleku protokoll nr 5.

⁴ Vabariigi Valitsuse 01.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

⁵ Kooli õppekava, § 1 p 4.

Selgitame, et õppekava sisukorra ülesehituses peaksid olema eraldi välja toodud õppekava lisad. Sellisel juhul tekib kindlus, millised on õppekavaga koos kinnitatud ainekavad ja lisad. Kõik dokumendi lisad peavad olema kinnitatud samal viisil nagu põhidokument ning sisaldama selget viidet, millise dokumendi juurde need kuuluvad.

Kooli õppekava sisaldas lisaks 2023/2024. õppeaastal kehtinud tunnijaotusplaanile ka varasemaid tunnijaotusplaane (tava- ja keelekümbusklassid), millel oli viide kehtivuse lõppemise kohta.

Juhime tähelepanu, et selguse huvides võiks kõigile osapooltele olla kättesaadav õppekava konsolideeritud versioon, kust on eemaldatud kehtetud tunnijaotusplaanid, et õppekava kasutajal oleks selgus, millised sätted kehtivad.

PGSi⁶ kohaselt avalikustab kool oma õppekava veebilehel ja peab looma võimalused sellega tutvumiseks paberil.

Kool on põhikooli õppekavast avalikustanud kooli veebilehel üksnes üldosa, ainekavad on leitavad linkidel ilma kinnitava viiteta ning ei selgu, millise dokumendi juurde need kuuluvad ja millised on õppekava osad (sisuga 06.02.2024).

Direktor ei olnud kindel, kas kõik õppekava osad on veebilehel leitavad.

1.1. Kooli õppekava üldosa

Kooli õppekava üldosas esinevad vastuolud PRÕKi⁷.

1.1.1. PRÕKi⁸ kohaselt ei pea õpilane, kes õpib eesti keelt teise keelena, õppima B-võõrkeelt.

Kooli õppekavas on aga öeldud, et eesti keelt õpitakse eesti keele ainekava alusel, kuid samas B-võõrkeelt õppekavas ei ole. Samuti pole põhjendatud B-võõrkeele puudumist. Kui tunnijaotusplaanis on (üldjuhul varane keelekümbus) eesti keel emakeelena, vene keel emakeelena A-võõrkeel, siis peab olema ka B-võõrkeel. Selgitame, et kui klassi tunnijaotuses on vene keel emakeelena ja eesti keel teise keelena, piisab A-võõrkeelest.

1.1.2. PRÕKi⁹ kohaselt on õpetuses ja kasvatuses käsitletav läbiv teema nimetusega *teabekeskond ja meediakasutus*. Kooli õppekavasse on jäänud sisse viimata selle teema kirjelduse muudatused (11.03.2023 jõustunud PRÕKi¹⁰ muudatus).

1.1.3. Kooli õppekava¹¹ tabelis „Eestikeelsed ained süvaõppega klassides“ on lisaks kirjas vene keel ja võõrkeel, mis on vastuolus PRÕKi¹² põhimõttega, mis sätestab A-võõrkeele ainekavas, et keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles.

Õppekava üldosa vajab täiendamist ja korrigeerimist järgmistes punktides:

1.1.4. Kujundava hindamise tagasiside, nt „oskab väga hästi“ ja „oskab hästi“, peaks olema suunatud eeskätt õpilasele ja tagasiside ei peaks olema lihtsalt numbrilise hinde ümbersõnastamine.

1.1.5. Kasutada „nõustamiskomisjoni“ asemel mõistet „kooliväline nõustamismeeskond“.

1.1.6. Õppekavas on kirjas, et karjääriteemat toetavad Rajaleidja ja SA Innove. Seoses toimunud muudatustega pakub karjäärikoordinaatori teenust Töötukassa ning koolitusi ja võrgustikuüritusi karjääriõppe valdkonnas Haridus- ja Noorteamet.

1.1.7. Üldosa vajab keeleteoimetamist, et eesti keel oleks korrektne ja lugejale arusaadav.

1.2. Kooli õppekava ainekavad

⁶ PGS, § 69 lg 1.

⁷ PRÕK, § 24 lg 6.

⁸ PRÕK, § 15 lg 3².

⁹ PRÕK, § 14 lg 3 p 5.

¹⁰ PRÕK, lisa 14, lg 3 p 5.

¹¹ Kooli õppekava, lk 23.

¹² PRÕK, lisa 8, p 2.1.1.

Ainevaldkonniti koondatud ainekavade vastuolud PRÕKiga olid järgmised:

- 1.2.1. PRÕKi¹³ kohaselt peab kuuluma õppeaine „eesti keel teise keelena“ *keele ja kirjanduse* ainevaldkonda. Praegu on õppekavas eesti keel teise keelena ainekava *võõrkeelte* valdkonnakavas.
- 1.2.2. Kehalise kasvatus ainekavas puuduvad orienteerumise õpitulemused ja -sisu, samuti ujumise õpitulemused, nagu näeb ette PRÕKi lisa 8.
- 1.2.3. PRÕKi lisades 5, 3, 6, 7 ja 8 puuduvad sotsiaaalainete, matemaatika, kunsti, tehnoloogia ja kehalise kasvatus üldpädevuste hulgast digipädevused.

Ettepanekud kooli õppekava ainekavadele:

- 1.2.4. Muusika, käsitöö ja kodunduse ainekavad on osaliselt venekeelsed. Esitada õppekava täies ulatuse eestikeelsena.
- 1.2.5. Lähtuda kirjanduse ainekava õppesisu kirjeldamisel oma koolis õpetatavast ja vältida õppesisu liiga suurt mahtu.
- 1.2.6. Võõrkeelte ainekava (PRÕK, lisa 8)
 - Ainevaldkonnakava üldosa on valdavalt kopeeritud riiklikust valdkonnakavast. Sõnastada valdkonnakava üldosa vastavalt sellele, kuidas võõrkeelte õpe koolis tegelikult toimub.
 - Üldosas ei nähtu, et koolis õpetatakse B- või C-võõrkeeli, samuti ei ole A-võõrkeeleks kõik neli võimalikku A-võõrkeelt (alates 01.09.2024 muudatusena kolm). Näiteks A-võõrkeel on enamikule õpilastest esimene kokkupuude teise keele ja kultuuriga, mistõttu üks A-võõrkeele õppe tähtsamaid ülesandeid on äratada õpilastes huvi teiste keelte ja kultuuride vastu ning tekitada võõrkeeleõppeks motivatsiooni. Samas ei kirjelda see olukorda koolis, kuna osa õpilasi puutub teise keele ja kultuuriga kokku juba eesti keelt õppides. Sõnastada A- ja B-võõrkeele õpe kooli eripära arvestades.
 - PRÕKi lisast 2 on kopeeritud fraas „õpitavat keelt kõneleva maa“ jms. Täpsustada iga keele ainekavas vastav keel ning riigid, mis viitaks läbimõeldud ja koolis tegelikult toimivale õppekavale.
 - Võõrkeelte osaoskuste hindamisjuhendis esineb probleeme. Kirjutamise hindamisjuhendis on toodud näiteks esiteks välja grammatikareeglite tundmine, kuid lähtuma peaks eelkõige sisust, keele kasutusest ning hindama grammatikateadmisi vastavalt keeletasemele. Kuulamisel ja lugemisel on sama – „*hindamisel arvestatakse lugemisvilumusi (lugemisreeglite teadmine), häälikute õigesti hääldamist ning lugemisilmekust, oskust leida tekstist fakte ja märksõnu.*“ Hindamise aluseks võtta ainekava uuendatud versioon.
 - Ühtlustada võõrkeelte valdkonnakava vorming.
- 1.2.7. Matemaatika (PRÕK, lisa 3)
 - Lisada matemaatika valikained koos õpitulemuste ja õppesisuga matemaatika valdkonna ainetega ühte dokumenti.
 - Lisada 2. klassi valikainele „*Arendav matemaatika*“ õppesisu ja korrigeerida tabelites ebaloogilisi lausete katkevusi. Lisada klassi õpitulemuste saavutamiseks vajalik õppesisu ja eemaldada korduvad õpitulemused.
 - 1. klassi õpitulemusena on kirjas „*eristab lihtsamaid geomeetrilisi kujundeid ... ja nende põhilisi elemente*“, kuid selle õpitulemuse saavutamiseks puudub osaliselt õppesisu. Lisada puuduv õppesisu.
 - Viia vastavusse õppesisuga 2. klassi õpitulemused „*teab kahe aritmeetilise tehte liikmete ja tulemuste nimetusi*“ ja õppesisus „*liitmis-, lahutamise-, korrutamise- ja jagamistehte komponentide nimetused (liidetav, summa; vähendatav, vähendaja, vahe; tegur, korrutis; jagatav, jagaja, jagatis)*“.
 - 2. klassi õpitulemus „*õpib joonestama ristküliku, ruudu; ringjoone*“ sõnastada

¹³ PRÕK, § 1 lg 6.

- õpitulemusena.
- 3. klassi õpitulemustele „*selgitab murdude $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$ ja $\frac{1}{5}$ tähendust, leiab nende murdude põhjal osa arvust*“ lisada õppesisu.
- 4. klassi õpitulemus „*kasutab harilike murdudega tehteid sooritades ühiskordse*“ sõnastada korrektselt ja „*neli põhitehet täisarvude*“ korrigeerida sõnastust selgemaks.
- 4. klassi õpitulemuste „*teab ning teisendab pikkus-, pindala-, ruumala- ja ajaühikuid*“ ja „*joonestab, liigitab ja mõõdab nurki*“ ja „*joonestab ning tähistab ristuvad, lõikuvad ja paralleelsed sirged, ruudu, ristküliku, kolmnurga, ringi*“ saavutamiseks lisada puuduv õppesisu.
- 5. klassi õpitulemuste ja õppesisu kirjeldustest hoida ühe valdkonna ainekava ühtset vormingut.
- II kooliastmes lisada õpitulemus „*leiab arvu ruudu*“ ja tuua välja eri klassides esitatud õpitulemuste erinevus ja milline teadmine või oskus õpilasele lisandub.
- 1.2.8. Õpitulemustes esineb hulgaliselt kordusi. Tuua välja, kuidas eri klassides esitatud õpitulemus erineb ja milline teadmine või oskus õpilasele lisandub.
- 1.2.9. Loodusainete I kooliastme õpitulemused on kirjutatud liiga detailselt. Hindamisel ei tohi tekkida vastuolu riikliku ainekava õpitulemustega (PRÕK, lisa 4).
- 1.2.10. Sotsiaalainete valdkonnas (PRÕK, lisa 6) koostada valdkonna piires kõikide ainekavade sarnane ülesehitus ja korrastada teksti hindamise osas.
- 1.2.11. Inimeseõpetus (PRÕK, lisa 5)
 - Ainekavas ainesisu ja õpitulemused on esitatud klassiti. Lisada näited lõiminguvõimaluste kohta üldpädevuste, läbivate teemade ja teiste õppeainetega.
 - Tõsta õppeprotsessi orienteerivad õpitulemused ainesisust ettepoole.
 - Lisada lõiminguvõimaluste näited ainesisu suurte teemaplokkide juurde.
- 1.2.12. Ajalugu (PRÕK, lisa 5)
 - Ajaloo ainekava on kopeeritud riiklikust õppekavast. 5. klassi ainesisu kirjelduses on mehhaaniliselt seotud õpitulemused ja õppeteemad ning need ei ole alati seostatavad, st õpitulemus eeldab pädevust, mille saavutamist ainesisu ei toeta. Sõnastada ainesisu kirjeldus vastavalt kooli asukoha eripärale.
 - Korrastada ja ühtlustada ainekava struktuur, mis on klassiti erinev. Erinevad ka struktuuriosade pealkirjad, nt õpikeskkond, füüsiline keskkond (7. kl). Mõne klassi juures on õppetegevuse kirjeldus, teise juures mitte. Kaaluda, kas õppetegevus, õppekeskkond ja hindamine peab olema iga klassi juures, kooliastmeti või õppeainete kaupa.
 - Lisada teemade juurde näiteid kodukohast pärit silmapaistvate isikute kohta.
 - Teemaplokkide juurde lisada lõimingu näited.
- 1.2.13. Ühiskonnaõpetus (PRÕK, lisa 5)
 - Lisada ühiskonnaõpetuse ainekavale näited lõiminguvõimaluste kohta üldpädevuste, läbivate teemade ja teiste õppeainetega.
 - Lisada kodukoha näited ja õpilase kodukohas elavad rahvarühmad (sotsiaalsed, rahvuslikud, religioossed jm) ning suurte teemaplokkide juurde lõimingu näited.
- 1.2.14. Esitada tehnoloogia (PRÕK, lisa 7) üldpädevused ja läbivad teemad valdkonnakava sissejuhatavas osas.

Kooli õppekava koostamise ühe alusena ei ole nimetatud põhikooli lihtsustatud riiklikku õppekava¹⁴ (edaspidi PLRÕK), kuigi kooli õppekava üldosas¹⁵ on sätestatud hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja vajaliku toe väljaselgitamine ning rakendamine, ja et erituge rakendatakse õpilasele, kellel on raske ja püsiv psüühikahäire või intellektipuue või meeipuue või liitpuue.

Kuivõrd kooli õppekava üldosas ei ole rohkem viiteid PLRÕKi alusel õppekorraldusele ega ole

¹⁴ Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrus nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“.

¹⁵ Kooli õppekava, § 35 p 10.

esitatud PLRÕKi ainekavasid, siis eeldame, et viidatud punkt kajastab valmisolekut intellektipuudega, pervasiivse ja/või segatüüpi arenguhäirega õpilasi kooli vastu võtta ja neid võimete kohaselt õpetada. EHISe andmetel ja direktori kinnitusel ei ole koolis käesoleval õppeaastal lihtsustatud õppekavaga õpilasi.

Juhime tähelepanu, et vastavalt 11.03.2023 kehtima hakanud PRÕKile¹⁶ tuleb koolil, kus korraldatakse õpet nii PLRÕKikui ka PRÕKi järgi, koostada kooli õppekavas ühine üldosa, lähtudes PRÕKis¹⁷ sätestatust, arvestades määruses kirjeldatud erisusi. Samuti tuleb koolil koostada kooli õppekava osana nii ainevaldkondade kavad ja õppeainete ainekavad ja/või tegevusvaldkondade kavad hiljemalt 01.09.2024.

1.3. Ettepanekud direktorile

- 1.3.1. Viia kooli õppekava üldosas ja ainekavades sisse õiendi punktides 1.1.4–1.1.7 ja 1.2.1–1.2.14 tehtud ettepanekud.
- 1.3.2. Koostada ja lisada kooli õppekavva hiljemalt 01.09.2024 PLRÕKi õppekorraldus ja ainekavad, et tagada kooli valmisolek intellektipuudega, pervasiivse ja/või segatüüpi arenguhäirega õpilaste kooli vastuvõtt ja neid võimete kohaselt õpetada.

1.4. Ettekirjutused pidajale

- 1.4.1. Tagada kooli õppekava üldosa koostamine üldosast ja ainevaldkondade kavades, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikest 5. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.
- 1.4.2. Tagada kooli veebilehel õppekava avalikustamine täies mahus vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseduse § 69 lõikele 1. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.09.2024.
- 1.4.3. Tagada kooli õppekava vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ järgmistes osades:
 - 1.4.3.1. Tagada läbiva teema *teabekeskond ja meediakasutus* esitamine kõikides ainevaldkondades vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 14 lõike 3 punktile 5.
 - 1.4.3.2. Tagada A-võõrkeele ainekava vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisa 8 punktile 2.
 - 1.4.3.3. Tagada B-võõrkeele õppimise korralduse vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 15 lõikele 3².
 - 1.4.3.4. Tagada eesti keele ja kirjanduse, võõrkeelte, sotsiaalainete, tehnoloogia ja kehalise kasvatuse ainekavade vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikele 5 ning lisadele 1, 2, 5, 7, 8.
 - 1.4.3.5. Tagada võõrkeelte hindamise kirjeldamine kooli õppekavas vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisas 7 kehtestatule.

Ettekirjutuse 1.4.3 täitmise tähtaeg: 01.09.2024.

2. Õppekorralduse vastavus nõuetele

Õppe ja kasvatuse korraldus määratakse kooli õppekavas¹⁸, lähtudes riiklikus õppekavas esitatud nõuetest ning kooli õppe- ja kasvatustegevus peab järgima õppekavas sätestatut.

¹⁶ PRÕK, § 5; § 24 lg 5.

¹⁷ PRÕK, § 24 lg 6.

¹⁸ PGS, § 15 lg 1.

2.1. Päevakava

Kooli poolt esitatud päevakavas¹⁹ olid nõuetekohaselt²⁰ kajastatud õppetegevuste, kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste järjestus ja ajaline kestus. Lisatud oli tunniplaan.

PGSi²¹ kohaselt on vahetunni pikkus vähemalt kümme minutit iga õppetunni kohta. Kooli esitatud päevakavas oli näha, et mitmete õppetundide vaheaeg oli viis minutit.

Direktori selgitusel tuleb teises majas, kus õpivad mõned klassid, alluda sealse huvikooli nõudmistele ja seetõttu on aeg seal piiratud. Samuti tuleb omavahel sobitada põhikoolis ja gümnaasiumis töötavate õpetajate tundide andmist.

2.2. Tunnijaotusplaan ja tunniplaan

Kooli õppekava tunnijaotusplaan vastab PRÕKis²² kehtestatud. Kooli tunnijaotusplaanis olev õpilaste nädala õppekoormus õppetundides vastas seadusele²³. Samas olid tunniplaani lisatud ilma vastava märketa õppekavavälised tegevused, mis on õpilastele vabatahtlikud (nt *õppimist toetav tegevus ehk ÖTT, matemaatika*).

Direktori sõnul pakub kool õpilastele lisatunde matemaatika eksamiks valmistumisel ja see on õpilastele osalemiseks vabatahtlik. Kool osaleb ka kiusamisvastases programmis KIVA, mille tegevused on 1.–9. klasside õpilaste jaoks õppekavavälised tegevused ja mida on selgitatud lapsevanematele. Tavaliselt läbitakse KIVA temaatikat klassijuhataja tunnis, kuid mõnedes klassides on lisatud ka eraldi tegevusena tunniplaani.

Ärakuulamisel märgistas kool tunniplaanis õppekavavälised tegevused.

Õppimist toetav tegevus (ÖTT) on õpetajate sõnul võrreldav reservtunniga, kus saab vajadusel toetada õpilast õppetöös, käsitleda täiendavalt erinevaid teemasid või arutada klassiga planeeritavaid väljasõite. Tund on suunatud eeskätt 1.–5. klassi õpilastele, tagamaks nende õppeedukust eesti keeles õppimiseks. Tegemist on soovitusliku tunniga, milles enamik õpilasi osaleb.

Õppekava²⁴ kohaselt on valikaineteks arendav matemaatika (2. ja 3. klass), arendav matemaatika või majanduse alused (4. klass) ning loovtöö alused (7. klass).

Järelevalves e-Kooli vaatlusel selgus, et valikainete päevikud on avatud ja tunnid on toimunud.

2.3. Eesti keele aineõpetus ja eestikeelsed õppeained

Koolis õpetatakse eesti keelt nõutud mahu. Eestikeelse aineõppe maht koolis on I kooliastmes (edaspidi KA) igas klassis 4 tundi nädalas; II KAs kokku 15 tundi; III KAs kokku 15 tundi. Kooli varajase keelekümbeluse klassides on I KAs kokku 19 eesti keele tundi; II KAs 15 tundi; III KAs 15 tundi.

Õppekava kohaselt toimub varajase keelekümbeluse 1. klassis õpetamine eesti keeles. 2. klassis alates II poolaastast õpitakse juurde vene keelt 3 tundi nädalas, 3. klassis lisandub inglise keel. Õpetajate sõnul tuli vastav ettepanek lapsevanemate poolt, et hajutada 2. keelekümbelusklassides tundide koormust õppeaasta ulatuses (3 tundi I poolaastal, 3 tundi II poolaastal), et vene keel ei tuleks II poolaastal õpilastele nädalakavasse korruga täies mahus. E-Kooli vaatlusel leidis see kinnitust.

II ja III kooliastme keelekümbelusklassides toimub osa õppest vene keeles. Kõik C-tähisega

¹⁹ Direktori 15.01.2024 käskkiri nr 1-2/3 „Lasnamäe Vene Gümnaasiumi päevakava kinnitamine“.

²⁰ PGS, § 25 lg 6.

²¹ PGS, § 24 lg 6.

²² PRÕK, § 15 lg 3.

²³ PGS, § 25 lg 1.

²⁴ Kooli õppekava, lk 20.

klassid on keelekümbusklassid. Õppekava kohaselt kinnitab õppenõukogu iga õppeaasta lõpus järgmiseks õppeaastaks keelekümbusklassides vene keeles õpetatavate õppeainete nimekirja (alates 4. klassist). Õppenõukogu protokollis²⁵ oli vastav otsus kajastatud.

2.4. Eestikeelsed õppeained

Õppekavas esitatud eestikeelseid õppeaineid õpetatakse koolis eesti keeles.

Kooli õppekava kohaselt võib põhikoolis eesti keelt kasutada mõnede õppeainete õpetamises järgmisel viisil: *aine terminoloogia õppimine, aine õpetamine osaliselt või täielikult eesti keeles*. Lisaks on sätestatud, et õppenõukogu otsustab iga õppeaasta alguses, milliste ainete õpetamises ja millises vormis kasutatakse eesti keelt, arvestades kooli võimalusi ning õpilaste ja nende vanemate soove.

Järelevalves leidis kinnitust, et õppenõukogu²⁶ on seda teinud.

Vestlusel osalenud õpetajate sõnul²⁷ on eestikeelsed õppeained ainult keelekümbusklassides ja süvaõppega klassides, tavaklassides eestikeelseid tunde pole.

Kooli esitatud andmete põhjal on põhikoolis eesti keeles õpetatavaid õppeaineid käesoleval õppeaastal kokku 12 klassis, millest üheksa on keelekümbusklassid²⁸ ja kolm eesti keele süvaõppega klassid I kooliastmes. E-Kooli vaatlusel leidis see kinnitust.

Käesoleval õppeaastal on eesti keeles õpitavad ained kirjandus, loodusõpetus, ajalugu, inimeseõpetus, muusika, kunst, tehnoloogia, kehaline kasvatus, matemaatika, geograafia.

III kooliastme õpilastega vestlusel kinnitasid nad, et antud õppeained on eestikeelsed või osaliselt eestikeelsed.

Koolis on loodud eesti keele süvaõppega klassid, mis on ellu kutsutud lapsevanemate soovist avada rohkem keelekümbusklassse, kuid mida ei olnud võimalik sobivate õpetajate puudumise tõttu moodustada. Nendes klassides õpetatakse mõnda õppeainet eesti keeles. Koolist esitatud andmetel antakse käesoleval õppeaastal eestikeelseid õppeaineid viies I kooliastme süvaõppega klassis: eesti keel, loodusõpetus, inimeseõpetus, matemaatika, muusika, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus ja valikaine.

Järelevalves vaadeldi kõikide 3., 5., 7. ja 9. klasside eesti keele ja eestikeelsete tundide vastavust tunniplaani ja võrreldi andmeid tunnijaotusplaani ja päevikutega, kokku 22 klassis.

E-Koolis avatud klassipäevikud vastasid määruses sätestatud²⁹ nõuetele ning õppekavas sätestatud ainetunnid on toimunud määratud mahus. Klassipäevikusse oli märgitud toimunud tunni kohta tunni sisu ja antud koduülesanne.

Juhime tähelepanu, et mõne tunni puhul ei olnud õpetaja täpsemalt lahti kirjutanud õppesisu, teemat või õpiväljundit, oli näiteks märges „*aktiivne töö tuuni jooksul*“, mis ei anna teavet tunnis toimunu kohta. Samuti olid mitmed sissekanded venekeelsed (v.a. võõrkeeled). Siinkohal juhime tähelepanu, et asjaajamise keel on eesti keel³⁰.

2.5. Hindamise korraldus

Hindamise korraldus ja hindesüsteem vastavad õppekavas sätestatule. Koolis on numbriline hindamine ja kujundav hindamine. Õppekava kohaselt on keelekümbusklassides kasutusel sõnaliste hinnangute andmine ja 2. ja 3. keelekümbusklassides otsustab iga-aastase sõnalise

²⁵ Õppenõukogu 08.09.2023 protokoll nr 1-3.2/5.

²⁶ Õppenõukogu 08.09.2023 protokoll nr 1-3.2/5.

²⁷ Vestluse protokoll nr 3.

²⁸ Kooli õppekava, lk 22.

²⁹ Haridus- ja Teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, §-d 11–13.

³⁰ Keeleseadus, § 10 lg 1.

hindamise vajaduse õppenõukogu.

Õpetajate sõnul on selline korraldus loodud paindlikkuse eesmärgil. Järelevalves leidis kinnitust, et õppenõukogu otsusega³¹ rakendatakse 2023/2024. õppeaastal 2.C ja 3.C klassides numbrilist hindamist. Samuti olid e-Koolis esitatud õpilaste kokkuvõtvad hinded vastavalt õppekavas³² sätestatule.

2.6. Õpilaste arengu toetamine ja tugiteenused

Õppekava järgselt viib klassijuhataja igal aastal õpilase ja tema vanematega läbi arenguvestluse, mille tulemused fikseeritakse e-koolis.

Juhuvalimi alusel järelevalves vaadeldud 3.A klassi õpilaste 2022/2023. õppeaasta arenguvestluste sissekanded olid e-Koolis. Vestlusel kinnitasid lapsevanemad, et nendega on toimunud igal aastal arenguvestlused.

Kõikide õpetajate konsultatsioonijad olid õpilastele kättesaadavad kooli veebilehel.

PGSi³³ kohaselt määrab direktor haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineeri (edaspidi HEVKO), kelle ülesanne on korraldada koolisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist.

Koolis töötas järelevalve ajal töölepinguga HEVKO, kuid kelle määramise kohta puudus direktori käskkiri ja ametijuhend, ka ei olnud töölepingus ära märgitud tööülesanded.

Direktori sõnul on HEVKO tegelenud koolis peamiselt Ukraina lastega, on võtnud õpilasi individuaalselt või väikeklassis õppesse, õpetades vajadusel kõiki õppeaineid.

Kooli õppekava kohaselt töötab koolis tugisüsteem, kuhu kuuluvad logopeed, koolipsühholoog, eripedagoog, HEV-koordinaator, õppealajuhataja, sotsiaaltöötaja ning eesmärgiks on selle abil toetada erivajadustega õpilasi ning nõustada nii koolitöötajaid kui ka lapsevanemaid.

Direktori sõnul on kokkusaamised tugispetsialistide vahel vajaduspõhised. Vestlustest ei selgunud, kuidas täpselt tugisüsteem koolis toimub ja kas praktikas see ka süsteemselt rakendub.

Koolil tuleb vajaduse korral tagada õpilasele tasuta eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus³⁴, mille rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning teenuse rakendamist korraldab direktor.

Koolis töötasid järelevalve ajal logopeed, eripedagoog, koolipsühholoog ja sotsiaalpedagoog. Eripedagoogi ja sotsiaalpedagoogi kvalifikatsioon ei vastanud nõuetele. Seega on alust arvata, et koolis ei ole õpilastele tagatud nimetatud tugiteenused kvalifikatsiooniga spetsialistide poolt. Direktori sõnul töötab logopeed peamiselt algklasside õpilastega ja üks ametikoht ei täida suure kooli vajadusi. Koolipsühholoog töötab lisaks ka aineõpetajana. Sotsiaalpedagoogi ülesandeks on tegeleda õpilastega individuaalselt, suhelda vanemate ja teiste osapooltega väljaspool kooli.

PGSi³⁵ järgselt tuleb koolil rakendada õpilasele tõhustatud tuge või erituge, kui kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase kohta soovitusi ja vanem on andnud selleks kirjaliku nõusoleku. Järelevalves nähtus, et õpilastele pakutakse vajalikku tuge.

2.7. Õpetajate töö kavandamine ja lõiming

Järelevalves leidis kinnitust, et vastavalt kooli õppekavale³⁶ teevad õpetajad koostööd üheksas ainekomisjonis. Protokollides olid fikseeritud eesti keele ja keelekümluse aineseksioonide

³¹ Õppenõukogu 08.09.2023 protokoll nr 1-3.2/5.

³² Kooli õppekava, § 29 lg 2.

³³ PGS, § 46 lg 2.

³⁴ PGS, § 37 lg 2.

³⁵ PGS, § 48 lg 1.

³⁶ Kooli õppekava, § 40 lg 2.

tegevused. Õpetajad planeerivad oma tööd igapäevaselt töökavades³⁷.

Õppekava³⁸ järgselt kuulub õpetaja pädevusse teiste õpetajatega tehtava koostöö planeerimine, sealhulgas õppe lõimimine teiste ainetega, et kujundada õppetegevus ja selle tulemused lõimingu kaudu tervikuks. Õpetaja valikul ja algatusel võib lõimida kõiki õppeaineid ja kursusi erinevate keeltega.

Dokumentide vaatlusel nähtus, et kooli siseveebis on lõiminguks koostöö planeerimise vorm. Selle abil oli lõimingut planeeritud 2021/2022. õppeaastal. Käesoleval õppeaastal ei kavanda õpetajad lõimingut ja koordineeritud tegevusi selles osas ei toimu. Direktori selgitusel on põhjuseks olnud asjaolu, et kahel viimasel õppeaastal on kogu tähelepanu läinud eestikeelsele õppele üleminekule. Õpetajate sõnul kasutavad lõimingut mõned klassiõpetajad.

Järelevalvele esitatud õppenõukogu kahe viimase aasta protokollidest³⁹ nähtus, et õppenõukogu on tegutsenud vastavalt määrusele⁴⁰. Igal aastal on tutvutud sisehindamise tulemustega, analüüsitud arengukava, tööplaani täitmist, tehtud ettepanekuid õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks ja arutatud dokumentide muudatuste üle. Arvamust on avaldatud varase keelekümbluse ja eesti keele süvaõppega klasside kohta jt eestikeelsele õppele üleminekut toetavate lisategevuste kohta.

2.8. Ettepanekud direktorile

- 2.8.1. Kaaluda 5-minutiliste vahetundide muutmist 10-minutiliseks, et tagada õpilastele piisav puhkeaeg õppetundide vahel.
- 2.8.2. Kirjeldada õpetajate poolt e-Kooli päevikutes täpsemalt lahti tunni õppesisu, teema ja õpiväljund, mis annab õpilasele ja lapsevanemale rohkem teavet toimunud tunni sisu kohta.
- 2.8.3. Selgitada õppenõukogus õpetajatele, et asjaajamise keel koolis on eesti keel ja klassipäevikuid peab täitma eesti keeles, sealhulgas muid kooli dokumente.
- 2.8.4. Vaadata üle ja hinnata, kas praegune õppekavas kirjeldatud õpilaste tugisüsteem on toimiv ja ajakohane ning selle muutmise korral pöörata tähelepanu tugisüsteemi selgemale korraldusele.
- 2.8.5. Arutada õppenõukogus läbi õpetajate ühistöö põhimõtted ja erinevad vormid, mis oleksid kogu õpetajaskonnale vajalikud, üheselt arusaadavad ja töös rakendatavad.
- 2.8.6. Pöörata tähelepanu ja suunata õpetajaid läbi viima lõimitud ainetunde kõikides klassides.

2.9. Ettekirjutus pidajale

Tagada kooli direktori poolt haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija määramine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikele 2. Täitmise tähtaeg: 01.05.2024.

3. Õppe- ja kasvatusalade töötajate kvalifikatsioon, eesti keele oskus, täiendkoolitused

Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusalade töötajate kvalifikatsiooni vastavust haridus- ja teadusministri määruses⁴¹ sätestatule ning võrreldi EHISesse kantud andmete vastavust (seisuga 09.02.2024) kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

3.1. Õppe- ja kasvatusalade töötajate kvalifikatsioon

³⁷ Kooli õppekava, § 40 lg 3.

³⁸ Kooli õppekava, § 16 lg 1.

³⁹ Õppenõukogu 08.09.2023 koosoleku protokoll nr 1-3.2/5.

⁴⁰ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 6.

⁴¹ Haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määrus nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli koolis kokku 91: õpetajaid 89 (kellest kolm töötavad lisaks teistel ametikohtadel), eripedagoog (1,0 ametikohta ja õpetaja), koolipsühholoog (1,0 ametikohta ja õpetaja), logopeed, sotsiaalpedagoog, õppealajuhataja ja direktor. Direktor ja õppealajuhataja töötavad kumbki 1,0 ametikohaga, direktor lisaks õpetajana. Täiendavalt oli vaatluse all õppe- ja kasvatusala töötajate keeleoskuse tase vastavalt Vabariigi Valitsuse määruses⁴² kehtestatud.

Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 66-l õppe- ja kasvatusala töötajal. Kvalifikatsioon ei vastanud kehtivatele nõuetele 19 õpetajal.

Kvalifikatsioon ei vastanud kehtestatud nõuetele järgmistel õppe- ja kasvatusala töötajatel:

- 1) Õpetaja (eesti keel teise keelena II KA 17 t; III KA 8 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.
- 2) Õpetaja (kunst gümnaasiumis 4 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.
- 3) Õpetaja (eesti keel teise keelena I KA 2 t; II KA 8 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Sõlmitud tähtajatu tööleping.
- 4) Eripedagoog (0,9 ametikohta) – puudub erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või eripedagoogi kutse. Sõlmitud tähtajatu tööleping.
- 5) Õpetaja (klassiõpetaja I KA 22 t; eesti keel teise keelena III KA 3 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Sõlmitud tähtajatu tööleping.
- 6) Õpetaja (eesti keel III KA 11 t; matemaatika II KA 13 t ja III KA 7 t) – puudub õpetajakutse.
- 7) Õpetaja – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.
- 8) Õpetaja (inglise keel I–III KA 28 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Sõlmitud tähtajatu tööleping.
- 9) Õpetaja (ajalugu II KA 10 t; eesti keel teise keelena III KA 2 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Sõlmitud tähtajatu tööleping. Õpib magistratuuris.
- 10) Klassiõpetaja (I KA 29 t) – puudub õpetajakutse.
- 11) Õpetaja (eesti keel teise keelena I KA 20 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.
- 12) Õpetaja (matemaatika III KA 28 t) – puudub õpetajakutse.
- 13) Õpetaja (bioloogia III KA 9 t; loodusõpetus II–III KA 11 t) – puudub õpetajakutse. Sõlmitud tähtajatu tööleping.
- 14) Õpetaja (klassiõpetaja II KA 22 t) – puudub õpetajakutse.
- 15) Õpetaja – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.
- 16) Õpetaja (kehaline kasvatus I KA 14 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.
- 17) Sotsiaalpedagoog – puudub erialane kõrgharidus või sotsiaalpedagoogi kutse. Sõlmitud tähtajatu tööleping.
- 18) Õpetaja (tööõpetus II KA 10 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.
- 19) Õpetaja (inglise keel I–III KA 25 t) – puudub õpetajakutse.

Kolme õpetaja puhul polnud võimalik nende kvalifikatsiooni hinnata, kuna puudus Eesti ENIC/NARIC Keskuse tunnustus väljaspool Eestit välja antud haridusdokumentidele.

PGSi⁴³ kohaselt võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ning kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine. EHIs sissekannete ja kohapeal vaadatud töölepingute järgi on direktor sõlminud 10 õpetajaga

⁴² Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p-d 6 ja 7: C1-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt isikutelt: 6) õppeasutuste juhid, nende asetäitjad ja õppejuhid; 7) eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajad või õppejõud. § 8 p 6: vähemalt B2-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt isikutelt: pedagoogid (v.a eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajad).

⁴³ PGS, § 74 lg 7.

tähtajalise lepingu vastavalt PGSi nõuetele. 8 õpetajaga, kelle kvalifikatsioon ei vastanud nõuetele, on sõlmitud tähtajatu tööleping.

Määruse⁴⁴ kohaselt kantakse õpetajate, koolijuhtide ja tugispetsialistide kohta õpetajate ja akadeemiliste töötajate alamregistrisse muude andmete hulgas nende kvalifikatsiooni vastavus nõuetele. EHISe sissekannetes on kooli poolt märgitud kvalifikatsioon vastavaks 10 õpetajal, kuigi järelevalve hinnangul ei vastanud nende isikute kvalifikatsioon nõuetele. Ära kuulamise ajal viis kool EHISes parandused sisse.

Järelevalves vaadeldi juhuvalimi alusel õpetajatega sõlmitud töölepinguid, millest nähtus, et osad sõlmitud töölepingud ei olnud kooskõlas EHISes kajastatud õpetajate töökoormuste andmete ja ülesannetega. Näiteks õpetajaga, kellel nõutav kvalifikatsioon puudub, oli sõlmitud tööleping nelja erineva koormusega ametikohal töötamiseks (eripedagoog, KIVA programmi õpetaja, õpetaja, HEVKO). Samas puudus tal ühe ametikoha täitmiseks vastav ametijuhend. Samuti selgus, et samal isikul kehtis samaaegselt kaks sisuliselt dubleerivat töölepingu lisa.

Seaduse⁴⁵ kohaselt korraldab direktor õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks avaliku konkursi, mille läbiviimise korra kehtestab kooli hoolekogu direktori ettepanekul.

Koolil puudus kehtiv kord. Direktori sõnul korraldatakse konkursse vastavalt vajadusele, kuid kevaditi toimub neid rohkem, kuna siis saab prognoosida uue aasta töökoormusi.

Ära kuulamise esitas kool vastava korra, mille sisu ei vastanud nõuetele ja vajab veel täiendamist ja korrigeerimist. Dokument ei olnud korrektselt kehtestatud.

3.2. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate eesti keele tase

Õppe- ja kasvatusala riigikeeleoskuse tase peab vastama kehtestatud nõuetele⁴⁶. Õppeasutuse juhtide, õppealajuhatajate, eesti keele ja eesti keeles õpetavate õpetajate keeleoskustase peab olema C1. Vene keeles või mõnes muus võõrkeeles õpetavate õpetajate ja tugispetsialistide keeleoskustase peab olema vähemalt B2.

Kooli 89-st õppe- ja kasvatusala töötajast puudub ametikoha nõuetele vastav B2 keeletase 7-1 õppe- ja kasvatusala töötajal.

EHISe andmetel on koolis eesti keele oskuse nõuetele vastavate õpetajate osakaal olnud aastatel 2018–2022 madalam riigi ja Tallinna keskmisest, olles püsinud 80% piirimail, v.a 2022. aastal, kus vastav näitaja langes 65%-ni.

Juhtkonna sõnul on õpetajate keskmine vanus 55+ aastat. Sellega seoses on raske personali motiveerida kõrgemat eesti keele taset saavutama. Vastava näitaja langus võib olla seotud ka välismaalt pärit õpetajatega.

3.3. Õpetajate täiendkoolitustel osalemine

Kooli esitatud andmetel on perioodil 2020–2023 viis õpetajat õppinud eesti keelt pikematel keelekursustel. Keeleõppe, keelekümluse ja LAK-õppe metoodilistel koolitustel on osalenud 10 õpetajat (maht 36–60 tundi).

Kooli pidaja sõnul on loodud Tallinnas alustavate õpetajate programm, mis toetab õpetajat õpetajakutse taotlemisel. Senine praktika on aga näidanud, et selle programmi läbimist raskendab

⁴⁴ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 18 lg 1.

⁴⁵ PGS, § 74 lg 6.

⁴⁶ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 p 6; § 9 p-d 6 ja 7.

sageli õpetajate suur töökoormus, mistõttu õpetajad ei osale täiendavatel kursustel. Ellu on kutsutud õpetajatele mõeldud rändeprogramm, mille abil saavad venekeelsete koolide õpetajad olla mõned nädalad eestikeelsetes koolides. Direktori sõnul toimuvad koolimajas eesti keele B2-taseme tasuta keelekursused. Koolis toimub igal kolmapäeval õpetajate keelekohvik. Infotunnid ja õppenõukogud toimuvad koolis eesti keeles.

3.4. Ettepanekud direktorile

3.4.1. Suunata B2 ja C1 eesti keele tasemega õpetajaid osalema eesti keele õpetamise metoodilistel kursustel.

3.4.2. Suunata õpetajaid osalema LAK-õppe meetoodika koolitustel.

3.5. Ettekirjutused pidajale

3.5.1. Tagada õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks avaliku konkursi läbiviimise korra kehtestamine kooli hoolekogu poolt vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikele 6. Täitmise tähtaeg: 01.06.2024.

3.5.2. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele, lähtuda põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1, § 74 lõigetest 6, 7 ja 9 ja tagada avalike konkursside korraldamine nende õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel puudub magistrikraad või kes on omandanud kõrgharidusele vastavaks loetava haridustaseme välisriigis, kuid ei esita piisavaid tõendeid, et nende haridustase vastab magistrikraadile. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.

3.5.3. Tagada avaliku konkursi korraldamine nende õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel magistrikraad puudub, kuid kes õiendi teatavaks tegemise ajal on seda omandamas, juhul, kui magistrikraadi ei ole omandatud hiljemalt 01.07.2025, lähtudes Eesti Vabariigi haridusseaduse § 7 lõike 2 punktist 5, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1, § 74 lõigetest 6 ja 7. Täitmise tähtaeg: 15.08.2025.

3.5.4. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõigetes 6, 7 ja 9 esitatud nõuetele, tagada konkursi korraldamine nende õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel on olemas nõutav tasemeharidus, kuid puudub õpetajakutse, juhul, kui töötajale ei ole omistatud õpetajakutset hiljemalt 01.05.2025. Täitmise tähtaeg: 01.06.2025.

4. Eesti keele ja eestikeelse aineõppe korraldus

Antud peatükis vaadeldakse, kas õppekeskkond toetab õpilast, millised on keeletunnid koolis ja kas õpilastel on võimalik saavutada riiklikult sätestatud õpitulemused ning nõutud keeleoskuse tase põhikooli lõpuks.

4.1. Eesti keele ja eestikeelsete õppeainete õpetajad

Kooli õpetavad eesti keelt teise keelena kokku 22 õpetajat. Lisaks õpetavad eesti keeles 11 õpetajat. Direktori sõnul on osad klassiõpetajad saanud osaleda käesoleval aastal keelerändes ja viibinud kuus nädalat eestikeelses koolis. Seoses järgmisel õppeaastal 1. ja 4. klasside üleminekuga eestikeelsele õppele hakatakse koolis kasutama klassiõpetajate asemel aineõpetajaid, kuna kvalifikatsioonile vastavaid klassiõpetajaid pole piisavalt. Täiendavalt otsitakse eestikeelseid õpetajaid.

4.2. Toetavad tegevused eestikeelsele õppele üleminekul

Kahe viimase aasta jooksul on kooli pidaja ja kool pakkunud erinevaid toetavaid tegevusi eesti-

keelsele õppele üleminekul. Juhtkonna sõnul on osades 3. ja 4. klassides jagatud õpilasi väksematesse keeleõppe rühmadesse. 3. klassides toimuvad muusikatunnid ja arendava matemaatika lisatunnid osaliselt eestikeelsena. Samuti on lisatud eesti keelt viies tund nädalas. Nende klassidega on liitunud eestikeelsed abiõpetajad.

Õpetajate arvates on 3. klassides praegu õpilaste keeletase ebaühtlane, kuid üldiselt on õpilased motiveeritud. Tuge on pakkunud täiendav viies eesti keele tund.

Siiski ei ole õppekavaväline tegevus otseselt toetanud kõikide kooliastmete õpilaste eesti keele omandamist ega loonud kõikide jaoks võimalusi eestikeelseks suhtlemiseks.

Õpetajate sõnul on koolivaheajal korraldatud õpilastele eestikeelseid tegevusi. Keelekümblusklasside mudilas- ja lastekoor on eestikeelsed. Koolis on avatud mänguline eestikeelne pikapäevaväline. Lisaks lastekoorile ja mudilaskoorile on võimlemisring, flöödiring ning pikapäevaväline ja keelekohvik. Teadusring on eesti ja vene keeles. Kool osaleb VeniVidiVici õpilasvahetuse keelepraktika programmis, millest igal aastal võtab osa paar õpilast. Toimuvad traditsioonilised eesti kultuuri kajastavad üritused. Eestikeelsete koolidega kestvaid koostöid suhteid loodud ei ole kujunenud.

Lapsevanemate sõnul on neile selgitatud eestikeelse aineõppe vajalikkust ja eestikeelsele õppele üleminekut. Kooli veebilehel sellealast teavet ei ole. Juhtkonna sõnul toimus 2023. a sügisel infotund, järgmine toimub kevadel. Seoses sellega mõtleb kool 4. klassides kujundava hindamisele, kuna lapsevanemad muretsevad, kas edaspidi hinnatakse õpilase puhul õppeainet või tema keeleoskust.

4.3. Tundide vaatlus

Järelevalves vaadati 4.–9. klassi üheksat õppetundi: kaheksat eesti keele tundi (sh kaht keelekümblusklassis) ning üht eestikeelset ainetundi keelekümblusklassis.

Füüsiline keskkond koolis toetab õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimist ning õpilaste aine- ja keeleõppe arengut⁴⁷. Kooliruumides on eestikeelset infomaterjali ja koolil on eestikeelne veebileht. Tunnid toimuvad aine- ja keeleõpet toetavas keskkonnas. Enamasti on õpperuumide seintel grammatikatabelid, Eesti kaart, laste tööd. Klassiruumides on õpetaja kasutuses arvuti ja projektor valge tahvliga või Smart-tahvel, mida kasutati igas tunnis. Klassides on võimalik kiiresti ja kergesti paigutada toole-laudu ümber rühma- ja paaristööks. Kuid rohkem eelistati traditsioonilist pinkide paigutust ja istumist.

Õpetajate eesti keele kasutus tunnis oli õpilastele eakohane, nende kõne oli arusaadav, kirjas vastas õigekeelsuse normidele, kõnes mõningatel juhtudel esines vigu, näiteks eksiti osastava käände kasutuses. Õpetajad valisid sobiva kõnetempo, kuigi oli ka näiteid nii kiire kui ka aeglase kõnetempo valikuga tundidest.

Õpetajad kasutasid tänapäevaseid materjale⁴⁸ ning õppekomplektides sisaldavaid audiovisuaalseid materjale, näidati videolõike, kasutati telefoni äppe. Õpiülesanded olid seotud igapäevaeluga. Teemakäsitus ja õppematerjal olid enamasti õpilastele eea- ja jõukohased ning seotud varem õpituga. Õpetaja lühendas, liigendas, kasutas illustratsioone jm näitlikke vahendeid vastavalt õpilaste vajadustele. Rühmadesse jagati õpilasi mänguliselt ning ülesandeid anti ka väljaspool klassiruumi.

⁴⁷ PGS, § 19 lg 1; PRÕK, § 6.

⁴⁸ PRÕK, lisa 1 p 2.4.1.

Tunni alguses tutvustati tunni teemat ja tunnis tehtavat. Vähestel juhtudel olid sõnastatud õpi-
oskuste eesmärgid. Aine-ja keeleõppe lõimingut on vaja veel arendada. Eesti keele kui teise
keele õpetaja teeb koostööd teiste õppeainete õpetajatega, et toetada keeleliselt teiste ainete
omandamist ning aidata õpilastel näha ainetevahelisi seoseid⁴⁹. Ühes tunnis nähtus, et õppevara
toetab keele ja ainetevahelist lõimingut. Hea näitena võiks välja tuua, kus keele tunnis loetud
tekst oli seotud loodusõpetusega ja õpilased said jagada oma kogemusi, emotsioone konkreetse
juhtumiga. Loodud olid seosed keele- ja aineõppe tekstide ja illustratsioonide vahel, keeletunnis
saadud lisateave laiendas õpilaste silmaringi ning toetas õpitu kasutamist ja kinnistamist.

Tunnis püüti arendada kõiki osaoskusi. Kuid õpilaste rääkimise osakaal jäi enamikul juhtudel
väikeseks. Tunnis kasutati ka paaris- ja rühmatööd, kuid alati polnud tööülesanded piisavalt
efektiivsed. Paljudel juhtudel oli õpetaja roll tunnis suurem. Vähe kasutati aktiivset suhtlust
võimaldavaid õppeviise ja metoodilisi võtteid. Eestikeelsed ainetunnid toetaksid eesti keele
omandamist rohkem sel juhul kui tundides kasutatakse aktiivset arutelu, õpilased saaks
väljendada oma mõtteid, arutleksid omavahel kas paaris- või rühmatööna⁵⁰.

Õpetajad löid turvalise ja eksimishirmust vaba õppekeskonna, kuid vähestel juhtudel kiideti
konkreetselt õpilase edusamme.

Vaadeldud tundides vastas keelekümbelklassi õpilaste keeletase vähemalt eesti keele teise
keelena keele-eesmärkidele. Tavaklassi õpilaste taset on raske hinnata, kuna vastasid ainult
aktiivsemad õpilased. Vastused küsimustele olid paarisõnalised, lugemine oli takerdustega.
Hea keeletasemega klasside kõrval oli ka nõrgema keeletasemega klass. Paaris- või rühmatöös
kiputi rääkima omavahel vene keeles ja sellele ei pööranud õpetaja tähelepanu.

Vestluse käigus tõid õpetajad välja, et oma tööd analüüsivad nad kasutades riiklikult koostatud
lähtetaseme teste ja e-ülesandeid, trimestri- ja aastakontrolltöid. Kõikidele õpetajatele anti
vaadeldud tundide kohta tagasisidet kooli esindaja ja järelevalve poolt.

4.4. Ettepanekud direktorile

- 4.4.1. Kaaluda ja läbi arutada, millised kooli huvitegevused toetaksid II ja III kooliastme õpilasi
eestikeelse suhtluse praktiseerimisel.
- 4.4.2. Kasutada õppetegevuses aktiivset suhtlust võimaldavaid õppeviise ja metoodilisi võtteid,
mis arendavad õpilaste eestikeelset sõnavara, väljendus- ja suhtlemisoskust ning erguta-
vad arutelu.
- 4.4.3. Seada tunnile aine-, keele- ja õpioskuste eesmärgid, et õpetajal oleks võimalik saada
tagasisidet ka keeleõppe tulemuslikkuse osas.
- 4.4.4. Tuletada õpilaste meelde tunni kokkulepetest, et ka paaris- või rühmatööde ajal räägi-
takse eesti keeles.
- 4.4.5. Kasutada lõimitud aine- ja keeleõppe põhimõtteid, et anda õpilastele võimalust kasutada
eesti keelt kõikides ainetundides (va. võõrkeeled).

5. Sisehindamine ja kooliarendus eesti keele ja eestikeelse aineõppe tagamiseks

5.1. Sisehindamine

Kooli järjepidev areng saavutatakse arengu kavandamise ja sisehindamisega. PGSi⁵¹ kohaselt
tehakse koolis sisehindamist. Sisehindamine on pidev protsess, mille eesmärk on tagada
õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks selgitatakse välja kooli

⁴⁹ PRÕK, lisa 1 p.1.4.

⁵⁰ PRÕK, § 5 lg 1.

⁵¹ PGS, § 78 lg-d 1 ja 3.

tugevused ning parendusvaldkonnad. Kooli sisehindamise korra kehtestab direktor, esitades selle arvamuse andmiseks hoolekogule.

Järelevalves leidis kinnitust, et kool on kogunud kooli sisehindamise korra alusel⁵² andmeid ja hinnanud kooli arengukava eesmärkide täitmist, ressursside kasutust ning leitud on kooli tugevused ja parendamist vajavad valdkonnad. Sisehindamise korra kohaselt kasutatakse hindamisel järgmisi meetodeid: statistiliste andmete kogumine eksamite, üleriigiliste tasemetööde tulemuste, olümpiaadide, õpilasvõistluste ja edasiõppijate osakaalu kohta; tundide ja ürituste, õpilaste tööde vaatlemine; küsitluste korraldamine; temaatiliste kontrolltööde tegemine.

Õpetajate sõnul on tunnivaatlused vabatahtlikud ja neid on sisehindamise käigus toimunud pigem harva. Õppealajuhataja käib vaatamas uute õpetajate tunde. Direktori sõnul on kokkulepitud, milliseid õppe- ja kasvatustegevuse tulemusi järjepidevalt kogutakse, nt hinnatakse kõikides ainetes aasta kokkuvõtvaid kontrolltöid, tasemetöid, trimestri tulemusi ning eksameid.

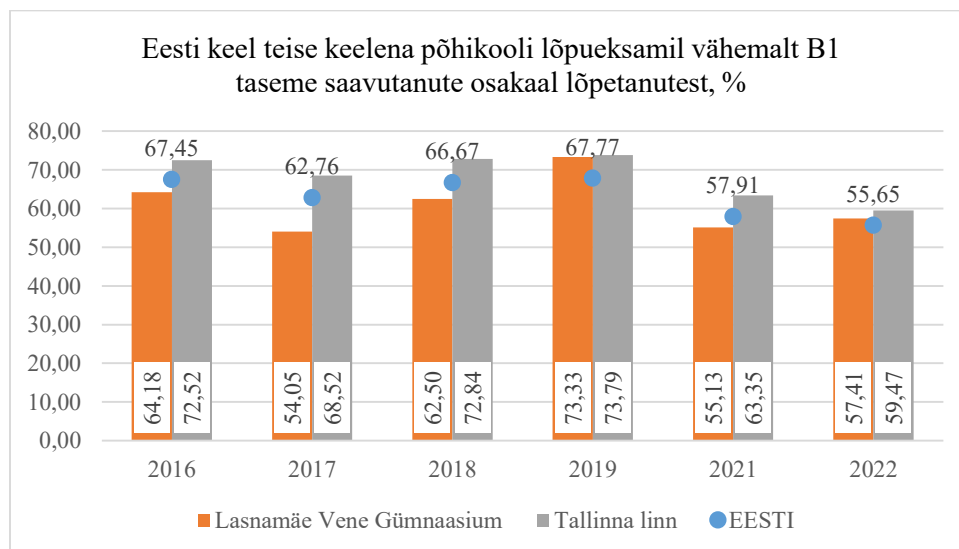
Direktori sõnu näitasid viimase sisehindamise tulemused, et kooli tugevusteks on klassiväline tegevus, metoodiline koostöö aineseksioonide vahel, erinevad projektid. Eksamitulemused (eriti eesti keele eksam ja lai matemaatika gümnaasiumis) on kooli arvates paranenud seoses esimeste keelekümblusklasside lõpetamisega. Edaspidigi tuleb aga koolil tegeleda eesti keele ja matemaatika eksamite ning tasemetööde tulemuste tõstmisega, samuti tõsta olümpiaadide tulemuslikkust loodus- ja reaalainete valdkonnas.

Õpetajate tegevustega seoses kogutakse info, kes kuhu tahab minna koolituma. Koolitusel saadud teavet jagatakse kolleegidega aineseksioonide istungitel või ülekoolilistel seminaridel. Koolitusi tellitakse kooli vastavalt vajadusele (nt liikumise teemal, Meaningful Talks virtuaalne koolituste seeria).

Juhtkonna arvates on nende ülesandeks luua esmalt keelekeskkonda ja leida kvalifitseeritud ja keeleoskusega õpetajad. Kindlasti on plaanis jätkata kakskeelsete tundidega, abiõpetajatega ja huviringidega.

5.2. Kooli tulemusnäitajad

Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksami tulemused vähemalt B1 keeletaseme saavutanute osas on kooli vene õppekeele klassides olnud aastatel 2016–2022 madalamad võrreldes riigi keskmisega. Trend on olnud kahel aastal (2021–2022) siiski tõusu suunas (joonis 1).

⁵² Direktori 11.09.2017 käskkirj nr 1-02/4 „Lasnamäe Vene Gümnaasiumi sisehindamise korra kinnitamine“.

Joonis 1. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal lõpetanutest, %.

Juhtkonna sõnul võib tõus olla tingitud esimese keelekümblusklassi lõpetamisest, kus keeletase on kõrgem võrreldes venekeelsete klassidega.

Keelekümblusklassides on B1 keeletaseme saavutanute osakaal olnud 2021–2023 kõrgem (91%) kui riigis keskmiselt (88–93%). Samas on venekeelsetes klassides olnud tulemused madalamad 2021. (40%) ja 2023. aastal (37%) võrreldes riigiga (49% ja 43%) (tabel 1).

Tabel 1. Põhikooli lõpus B1 keeletaseme saavutanute osakaalkoolis, võrdluses keelekümblusklassid ja venekeelsed klassid.

õppekeel		2019	2021	2022	2023
eesti (keelekümblus)	Lasnamäe Vene Gümnaasium		91%	92%	90%
	Eesti		88%	86%	93%
vene keel	Lasnamäe Vene Gümnaasium	73%	40%	47%	37%
	Eesti	63%	49%	47%	43%
õppekeeled kokku	Lasnamäe Vene Gümnaasium	73%		55%	57%
	Eesti	67,7%		57,9%	55,6%

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium, 2024.

Põhikooli eesti keel teise keelena lõpueksamite tulemustest aastatel 2021–2023 selgub, et keelekümblusklasside õpilastest on saavutanud vähemalt 80 punkti mõnevõrra vähem õpilasi kui riigis keskmiselt, v.a 2022. a (80% õpilastest, riigis 64% õpilastest). Ühtegi alla 20 punkti saanud õpilast ei olnud. Vene õppekeele klassides on seevastu viimasel kolmel aastal üle 80 punkti eksamitulemustest saavutanud oluliselt väiksem arv õpilasi võrreldes riigi keskmisega. Näiteks 2023. a oli see 14% õpilastest, riigis aga 19% (tabel 2).

Tabel 2. Põhikooli eesti keel teise keelena lõpueksamil alla 20 punkti ja vähemalt 80 punkti saavutanute osakaal.

õppekeel		2021		2022		2023	
		Alla 20	Üle 80	Alla 20	Üle 80	Alla 20	Üle 80
eesti (keelekümblus)	Lasnamäe Vene Gümnaasium	0%	61%	0%	80%	0%	52%
	Eesti	1%	69%	1%	64%	0%	75%
vene keel	Lasnamäe Vene Gümnaasium	2%	13%	4%	11%	9%	14%
	Eesti	5%	26%	8%	21%	9%	19%

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium, 2024.

Põhikooli lõpus eesti keel teise keelena lõpueksami tulemuste keskmine koolis on olnud keelekümblusklassides kõrgem või sarnane Eesti keskmise tulemusega. Sarnased tulemused on olnud ka võrrelduna venekeelseste klassidega (tabel 3).

Tabel 3. Põhikooli lõpus eesti keel teise keelena lõpueksami tulemuste keskmine koolis ning Eestis.

õppekeel		2021	2022	2023
eesti (keelekümblus)	Lasnamäe Vene Gümnaasium	79	84	78
	Eesti	80	79	83
vene keel	Lasnamäe Vene Gümnaasium	54	54	54
	Eesti	58	55	53
õppekeeled kokku	Lasnamäe Vene Gümnaasium	66,5	69	66
	Eesti	69	67	68

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium, 2024.

Vestlusel õpilastega selgus, et eesti keele eksam on nende jaoks üsna raske. Lõpuhindest sõltub, millises koolis saab edasi õppida. Kõige keerulisem eksami osa on nende jaoks kõnelemine, sest praktikat on vähe. Enamus õpilasi näevad tulevikus oma õpingute jätkumist gümnaasiumis. Õpetajate sõnul toimub keeleoskuse testimine paar korda aastas.

Põhikooli matemaatika lõpueksami tulemused on olnud 2022–2023. a veidi paremad vene õppekeele klassides (vahe 6–7 punkti). 2023. a on olnud tulemused oluliselt paremad riigi keskmisest. Keelekümblusklassis on samas 2023. a olnud oluliselt parem tulemus võrreldes riigi keskmise tulemusega (vastavalt 45,9 punkti, riigis 30,4). Kokkuvõtvalt saab öelda, et kooli tulemused on 2019–2022 olnud madalamad riigi keskmisest, kuid saavutanud kõrgeima tulemuse (49,2 punkti) 2023. aastal.

Tabel 4. Põhikooli matemaatika lõpueksami tulemuste keskmine punktides 2019–2023.

õppekeel		2019	2021	2022	2023
eesti (keelekümblus)	Lasnamäe Vene Gümnaasium	-	21,5	19,2	45,9
	Eesti	34,9	27	27,7	30,4
vene keel	Lasnamäe Vene Gümnaasium	31,8	20,3	25,8	52,5
	Eesti	33,6	25,3	25,3	29,2
õppekeeled kokku	Lasnamäe Vene Gümnaasium	31	20,9	22,5	49,2
	Eesti	34,2	26,1	26,5	29,8

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium, 2024.

Juhtkonna sõnul on aidanud tulemuste paranemisele kaasa lisamatemaatikatunnid ja seetõttu 2023. aastal oli matemaatika keskmine tulemus klassides olnud oluliselt kõrgem (49 punkti, riigis 29 punkti).

Lisaks võib välja tuua, et aastatel 2019–2022 on olnud keskhariduse omandanute osakaal (neli aastat pärast põhikooli lõpetamist) keskmiselt 72%, mis on madalam Tallinna linna ja Eesti keskmisest (vastavalt 82% ja 81%). Kool on kogunud ja analüüsinud näitajaid ja andmeid õpilaste akadeemilise edukuse kohta, sealhulgas matemaatika ja eesti keele õppe edukuse kohta, samuti riigieksamite tulemusi.

Kool edastas järelevalvele dokumendi⁵³, milles oli andmeid riiklike tasemetööde tulemuste kohta ja millest nähtus, et 2023. a eesti keel teise keelena 4. klassis oli keskmine tulemus madalam riigi keskmisest (44 punkti, riigis 60) ja 7. klassis (44 punkti, riigis 58). Varasemalt on I kooliastmes olnud tulemused madalamad riigi keskmisest, kuid II kooliastmes kõrgemad või samaväärsed (2021–2022). Kool on osalenud I ja II kooliastme tasemetöodes ja B1-, B2-taseme eeltestimisel.

Õppenõukogu protokollis⁵⁴ on esitatud kokkuvõte eesti keele põhikooli lõpueksamist, mille keskmine tulemus on klasside lõikes erinev. Protokollist⁵⁵ nähtub ka, et eesti keele, eestikeelse aineõppe ja matemaatika kvaliteet on paranenud kõikides kooliastmetes (2021–2022). Keelekümblusprogrammis osalemine on aidanud tõsta õpilaste eesti keele oskuse taset.

5.3. Arengukava ja üldtööplaan

PGSi⁵⁶ järgselt koostatakse kooli järjepideva arengu tagamiseks kooli arengukava. Koolil on

⁵³ Lisa 1, „Õpilasega seotud tulemused 2020–2023“.

⁵⁴ Õppenõukogu 30.08.2023 koosoleku protokoll nr 1-3.2/4.

⁵⁵ Õppenõukogu 29.08.2022 koosoleku protokoll nr 3-7/3.

⁵⁶ PGS, § 67 lg 1.

arengukava aastateks 2020–2026⁵⁷, milles on märgitud kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad. Arengukavas on õppija arengu toetamisega seotud tegevusi, mis lähtuvad õppijate õppimisest. Kehtiv arengukava ei sisalda otseselt mitmesuunalisi planeeritud tegevusi eestikeelsele õppele üleminekuks, kuid muudatuste vajadused on nähtavad õppeaasta üldtööplaanis. Eesmärkide hulgas on õppe- ja kasvatustöö valdkonnas välja toodud muu hulgas osalus tasemetöodes ja nende tulemuste analüüs, uute õpetajate värbamine.

Arengukava tegevuskavast on täidetud direktori sõnul eesmärk suuendada eestikeelse aineõpetuse mahtu ja keelekümbelklasside arvu, mille tulemuseks on nelja eesti keele süvaõppega klassikomplekti loomine. Arengukavas olnud idee arendada välja õpetajakoolituse õppesuund ja sõlmida koostöösuhe ülikooliga kasvatusteaduste õppesuuna käivitamiseks 2022/2023 ei ole teostunud.

Määruse⁵⁸ kohaselt on üldtööplan koolidokument, milles määratletakse kooli ühe õppeaasta tegevuskava kooli arengukavast, õppekavast, eelmise õppeaasta töö kokkuvõttest ja õppeaasta üldeesmärkidest lähtuvalt. Määruse⁵⁹ järgselt seoses õppe ja kasvatuse analüüsimise ja hindamisega kinnitab õppenõukogu kooli üldtööplani iga õppeaasta alguseks.

Kooli õppenõukogu on kinnitanud üldtööplani 2023–2024⁶⁰, mis on õppenõukogu poolt kinnitatud alles septembris 2023 ja mitte enne alanud õppeaastat.

Üldtööplaanis on tegevusvaldkonnad välja toodud alapunktidenä, igas alapunktis on määratletud erinevad ülesanded ja tegevused, vastutajad ja tähtajad. Dokumendist selgub, et kooli pidaja prioriteediks on luua soodne keskkond eestikeelsele õppele üleminekul esimestes ja neljandates klassides, samuti LAK-õppemeetodite jätkuv kasutamine klassi- ja aineõpetajate poolt. Esitatud on ülesanded ja tegevused eesti keele ja eestikeelse õppe läbiviimiseks, kvalifitseeritud personali tagamiseks ja arendamiseks ning riigikeeleoskuse tõstmiseks. Õppeaasta jooksul toimub õpilaste õppeedukuse ja kvaliteedi analüüs, õpetajaid suunatakse LAK-õppe koolitustele ja korregeeritakse kooli dokumente.

Järelevalves nähtus, et kool on eesti keele õppeks ja eestikeelseks aineõppeks kavandanud ja rakendanud ülesandeid ja tegevusi nii kooli juhtkonnale kui ka pedagoogidele. Kasutatud on võimalust suunata õpetajaid keelerändesse. Direktori sõnul on kooli peamine ülesanne leida lähiajal kvalifikatsioonile vastavad õpetajad. Selleks on pidaja loonud Tallinna Õpetajate Maja juurde kompetentsikeskuse, mille eesmärk on toetada õpetajaid ja haridusasutusi eestikeelsele õppele üleminekul, kuhu koondub teave koolituste kohta ja kus nõustatakse õppeasutusi õpetajate värbamisel. Lisaks toimuvad tegevused, toetamaks kolmandate klasside lapsi eesti keele õppes, nt huvitegevus eestikeelse pikapäevarühmana, kakskeelsed tunnid abiõpetajaga ja Kultuuriranitsa programm.

5.4. Ettepanekud direktorile

5.4.1. Järgmise arengukava koostamisel planeerida õppe- ja kasvatustöö valdkonna eesmärgidenä muu hulgas eestikeelse õppe tegevusi.

5.4.2. Tagada õppenõukogu poolt üldtööplani kinnitamine õppeaasta alguseks.

⁵⁷Tallinna Haridusameti juhataja 16.12.2020 käskkiri nr T-7-1/20/521, LISA 1 „Lasnamäe Vene Gümnaasiumi arengukava 2020-2026“.

⁵⁸Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.

⁵⁹Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 lg 2.

⁶⁰Õppenõukogu 08.09.2023 koosoleku protokoll nr 1.